

O INCURSIUNE ÎN PRESA ECONOMICĂ DIN OLTENIA INTERBELICĂ

GEORGETA GHIONEA*

Am încercat cu această ocazie, fără a avea pretenția de exhaustivitate, o trecere în revistă a celor mai importante publicații, din Oltenia, care au abordat diferite teme economice și au fost editate în intervalul de timp 1918–1940. Am ales să studiez această perioadă deoarece, după Primul Război Mondial, influențată de faptul că publicul devine tot mai preocupat de problemele societății, presa s-a diversificat, au apărut un număr mare de ziare, gazete și reviste, iar gazetarul „... a fost obligat să aprofundeze cunoștințele de istorie, de drept politic, de economie politică, de drept internațional, astfel ca să răspundă menirii presei ca izvor de informație și de călăuză a opiniei publice”¹. În Oltenia interbelică, cu toate că publicațiile politice și cele culturale au deținut întâietatea, au apărut, din inițiativa unor intelectuali locali, de cele mai multe ori, fără pregătire jurnalistică sau a uniunilor cooperatiste, calendare, ziare, almanahuri, reviste și broșuri, în cadrul cărora rubricile dedicate cooperăției, de altfel, cele mai numeroase, au avut un pronunțat caracter teoretic și propagandistic, iar teme precum starea economică a Olteniei, informații și știri referitoare la evoluția agriculturii, a meseriilor și comerțului au fost frecvent dezbătute.

În perioada studiată, putem integra în categoria publicații cu caracter economic, următoarele periodice: *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Craiova*; *Comerțul Romanațean*; *Calendarul cooperăției oltenie pe anul 1921*; *Sfatul negustoresc*², Rm. Vâlcea; *Acțiunea cooperativă olteană*³; *Lupta Cooperativă*, Craiova (1924);

* Cercetător științific. III, dr., Institutul de Cercetări Socio-Umane „C. S. Nicolăescu-Plopșor” Craiova, al Academiei Române.; e-mail: getaghionea@yahoo.com.

¹ Pamfil Șeicaru, *Istoria presei*, ediție îngrijită de George Stanca, Pitești, Editura Paralela 45, 2007, p. 170.

² „Sfatul negustoresc”, „organ al comercianților și industriașilor din Vâlcea” (1920–1921), în Marian Petcu (coord.), *Istoria jurnalismului din România în date. Enciclopedie cronologică*, București, Editura Polirom, 2012, p. 384.

³ „Acțiunea cooperativă olteană”, subintitulată „foaie pentru susținerea principiilor de cooperare autonomă” a fost editată în 26 octombrie 1922 – 27 noiembrie 1922, la Craiova, sub conducerea unui comitet de cooperatori, în *Publicațiile periodice românești: ziare, gazete, reviste. Catalog alfabetic 1919–1924*, tomul III, București, Editura Academiei Române, 1987, p. 6 (în continuare se va cita: *Publicațiile periodice...*, tomul III); Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 417.

*Oltenia economică; Prietenul cooperatorului*⁴; *Curierul bursei din Oltenia*⁵; *Cooperatorul*⁶, Caracal; *Cooperatorul*, Tg. Jiu; *Corabia economică*⁷; *Buletinul Camerei Agricole a Județului Vâlcea*⁸; *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Turnu Severin*; *Cooperatorul vâlcean*⁹; *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Caracal (1928)*; *Almanachul special al Țării Românești pentru industrie și comerț*¹⁰; *Cooperatorul Județului Romanați; Oltenia Cooperatistă; Sfatul Negustoresc*¹¹, Turnu Severin; *Buretele*¹²; *Victoria Olteniei*¹³ etc.

Pentru început, ne-am oprit la *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Craiova*, a cărei editare a început cu mult înainte de perioada cronologică a materialului nostru, mai precis în 1887, dar care a avut o evoluție neîntreruptă, până în anul 1946. Într-o perioadă caracterizată printr-o explozie de ziare și reviste, multe dintre ele dispărând după câteva numere sau chiar după unul singur,

⁴ „Prietenul cooperatorului”, „organ cooperatist, independent, săptămânal”, editat în intervalul de timp 1920–1923, în Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 392.

⁵ „Curierul bursei din Oltenia”, *revistă economică* editată la Craiova, în intervalul de timp 1920–1924. Publicația a apărut cu colaborarea unui comitet de comercianți, cu frecvență lunară, într-un format de 31/24 cm. Director-proprietar a fost Ștefan G. Saite (secretarul Camerei de Comerț și Industrie Craiova), în Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 222.

⁶ „Cooperatorul”, Caracal, „foaie bilunară a contabililor cooperatori din județul Romanați”, a fost editat în anul 1927, la Tipografia Românească, într-un format de 32/24 cm.

⁷ „Corabia economică”, organ local pentru îndrumarea vieții economice și sociale, editat pe parcursul anului 1925.

⁸ „Buletinul Camerei Agricole a Județului Vâlcea”, „organ de propagandă cultural-economică și de informațiuni” a fost editat în anii 1926–1929, într-un format de 27/12 cm, la Tipografia Matei Basarab, în Tudor Nedelcea, Marcel Ciorcan, *Publicațiile periodice din Oltenia. Catalog (ziare, gazete, reviste)*, Craiova, Întreprinderea Poligrafică Oltenia, 1976, p. 23.

⁹ „Cooperatorul vâlcean”, „organ de cultură și propagandă cooperativă”, a fost tipărit cu sprijinul administrației corpului contabililor cooperatori „Solidaritatea”, în anii 1928–1930, în Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 485.

¹⁰ „Almanachul special al Țării Românești pentru industrie și comerț” (1929, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 310 p.). În paginile sale găsim date statistice privind bilanțurile anuale ale societăților comerciale din Oltenia. O atenție deosebită a fost acordată promovării comerțului și meșteșugurilor locale (industria și comerțul de textile, pielărie, hârtie, automobile), băncilor și societăților de asigurări, în Tudor Nedelcea, Marcel Ciorcan, *Publicațiile periodice din Oltenia, catalog*, vol. II, Craiova, Editura I. P. Oltenia, 1979, p. 6.

¹¹ „Sfatul Negustoresc”, „ziar pur comercial”, apare în anul 1932. Publicația va găzdui sfaturi agricole și comerciale, precum și articole referitoare la piața de credit, semnate, între alții, de către St. Damianoff, C. Pajură și C. Cioabă, în C. Pajură, D. T. Giurescu, *Istoricul orașului Turnu Severin, 1833–1933*, București, 1933, p. 118.

¹² „Buretele”, „organ independent, cu caracter economic și social”, editat la Caracal, între anii 1933–1938. Director al periodicului a fost Emil Borșanu. *Buretele* a apărut de 3 ori pe lună și a fost continuator al ziarului „Desrobirea”. El „va apare când și cum va putea, fiindcă va fi ajutat de cei sărăciți, adică de aceia care au înțeles ca prin muncă să câștige”, în „Buretele”, anul I, nr. 1, 21 mai 1933, p. 1.

¹³ În anul 1933, era imprimată „Victoria Olteniei”, subintitulată „gazetă economică informativă și de luptă pentru propășirea claselor producătoare”, cu o periodicitate bilunară, sub direcțiunea lui C. M. Cioabă. Până în anul 1937, când apare ultimul număr, cei mai importanți colaboratori au fost următorii: Emil Vora, Achim Costea, Emil Gicana, în Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 562.

Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Craiova ni se înfățișează, prin problematica cuprinsă și durata apariției, drept cel mai reprezentativ periodic pentru presa economică din Oltenia. Înființarea *Buletinului*, „organ al intereselor economice din Oltenia”¹⁴ s-a discutat în cadrul ședinței din 16 septembrie 1887, a Camerei de Comerț și Industrie Craiova. Din primul număr aflăm că, *Buletinul* va conține în coloanele sale „tot și nimic altceva decât ceea ce interesează comerțul și industria”¹⁵ și va aduce în fața cititorului „toate chestiunile economice care se tratează atât în țară cât și în străinătate”¹⁶. O lectură a periodicului ne dezvăluie studii asupra evoluției unor instituții comerciale și industriale locale, diferite statistici economice, analize asupra prețurilor mărfurilor din bălciuri, detalii asupra lichidării unor societăți comerciale, informații privind necesitatea înființării școlilor de meserii, bugetul anual și dările de seamă ale Camerei de Comerț și Industrie Craiova¹⁷ etc. *Buletinul* a apărut bilunar, într-un format de 33/24 cm și un preț anual al abonamentului de șase lei¹⁸.

În perioadă studiată au existat publicații care s-au dedicat strict promovării mișcării cooperatiste (*Lupta cooperativă*, *Prietenul cooperativului*, *Cooperatorul vâlcean*, *Cooperatorul*). Spre exemplu, *Cooperatorul*, apărut la Tg. Jiu și a cărui activitate „va fi închinată mișcării cooperative...ce va urmări lămurirea rostului diferitelor întovărașiri și aplicarea ideii cooperative în toate ramurile de activitate economică”¹⁹. *Organ al mișcării cooperative* din Gorj, periodicul a fost publicat între 15 iunie – 1 august 1919, sub directa supraveghere a lui Adrian Dumitrescu-Bumbești²⁰.

Cooperația și mijloacele de înfăptuire ale acesteia sunt teme întâlnite și în *foaia de propagandă națională, cooperatistă, culturală și economică, Cooperatorul Județului Romanați*²¹. Cuprinsul foii a fost generos, iar titlul sugestiv pentru intențiile redactorului Ștefan Ricman, director al Federalei Dacia, membru fondator al băncilor populare și al cooperativelor din Vișina. Primul număr al periodicului se deschidea cu o *Lămurire* din care deducem că, acest periodic urma să fie o continuare a *Buletinului Economic al județului Romanați*, din care fusese tipărit numai un număr²². Cele 22 de numere, apărute în intervalul de timp 1920–1921, ne

¹⁴ „Buletinul Camerei de Comerț și Industrie. Circumscripția I”, Craiova, anul I, nr. 1, 16 septembrie 1887, p. 1.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, anul I, nr. 10, 2 februarie 1888; *ibidem*, anul II, nr. 6, 17 decembrie 1888; *ibidem*, anul II, nr. 9, 1 februarie 1889; *ibidem*, anul II, nr. 10, 16 februarie 1889; *ibidem*, anul II, nr. 11, 1 martie 1889; *ibidem*, anul XIV, nr. 15, 25 mai 1902.

¹⁸ Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 143.

¹⁹ Otilia Gherghe, *Problema agrară reflectată în publicații gorjene editate la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea*, în „Litua. Studii și cercetări”, XVII, Târgu Jiu, 2015, p. 247.

²⁰ *Publicațiile periodice...*, tomul III, p. 193.

²¹ La 9 noiembrie 1920, era editat, la Caracal, primul număr al periodicului „Cooperatorul Județului Romanați”, cu un format de 31/23 cm (4 p.) și o apariție bilunară (1 și 15 ale fiecărei luni), în Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 390.

²² *Lămurire*, în „Cooperatorul județului Romanați”, nr. 1, 9 octombrie 1920, p. 1.

dezvăluie bilanțurile unor societăți cooperatiste din județ, dar și informații care vizau agricultura, meșteșugurile casnice sau grădinăritul. Sunt inserate informații despre lucrările Congresului cooperatist de la Craiova din 29–30 august 1920²³, dar și despre prima *împroprietărire* din județul Romanați, despre care aflăm că a avut loc „cu deosebită solemnitate”²⁴, în comuna Devesel, în prezența „prim-ministrului Al. Averescu... ce a împărțit cele rele cu plugarul român în tranșee, dorind să se bucure de bucuria lor, acum la împărțirea celor bune”²⁵. Tipărit cu sprijinul Federației Dacia, din Caracal, *Cooperatorul Județului Romanați* s-a adresat preoților și învățătorilor din județ cărora le solicita sprijinul „prin a ne semnală tot ce este demn de arătat”²⁶, fără însă a aduce în discuție „chestiuni politice de care cooperația trebuie să rămână de-a pururi străină pentru bunul ei mers”²⁷.

Cea mai importantă contribuție teoretică referitoare la mișcarea cooperatistă din Oltenia, în perioada studiată rămâne, fără îndoială, *Calendarul cooperației oltene pe anul 1921*. Încă din primele rânduri, redacția calendarului își definea obiectivele tematice, astfel: „Prin acest mijloc de propagandă scrisă, vom face mai ușor și mai bine cunoscută mișcarea cooperatistă”²⁸, iar „doctrina economică pe care o servim noi cooperatorii, va fi mai repede înțeleasă și cultivată de către aceia care nu ne cunosc, sau ne cunosc prea puțin”²⁹. Răsfoim calendarul și ne oprim asupra articolului „Banca populară Banul Mărăcine”, semnat de profesorul Dem. Rădulescu³⁰, practic, un îndemn adresat sătenilor „de a se grupa în jurul unei instituții de cultură economică”³¹. Autorul atrăgea atenția asupra importanței băncilor populare „singurele instituții economice”³² care inspirau încredere și care aveau datoria morală de a-i ajuta pe săteni să se dezvolte din punct de vedere economic. Aceleași bănci populare reprezentau, în concepția autorului, *baza mișcării cooperatiste*, iar după organizarea lor „să ajutăm cu creditul necesar pe producători și asociațiile de producători și să stăruim pentru intensificarea culturii pământului, dar și să contribuim direct la sporirea producției prin înființarea de fabrici de tot felul”³³.

Calendarul cooperației oltene pe anul 1921 a fost publicat de Federația Mihai Viteazul a băncilor populare și cooperativelor sătești din Dolj, sub îngrijirea lui

²³ *Ibidem*.

²⁴ Prof. Ion D. Tîlvănoiu, Prof. Floriana Tîlvănoiu, *Publicații periodice din Olt și Romanați*, în „Memoria Oltului. Revistă de istorie și cultură”, Caracal, anul I, nr. 5, iulie 2012, pp. 78–79.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ *Lămurire*, în „Cooperatorul județului Romanați”, Caracal, nr. 1, 9 octombrie 1920, p. 1.

²⁷ *Ibidem*.

²⁸ *Către cooperatori*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, p. 1.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ Prof. Dem. Rădulescu a îndeplinit următoarele funcții: membru fondator al cooperativei de consum „Poporul” din Craiova; membru fondator și membru în primul consiliu de administrație al Federației „Mihai Viteazul” a băncilor populare și cooperativelor sătești din județul Dolj; președintele „Băncii populare Banul Mărăcine” din Craiova.

³¹ Prof. Dem. Rădulescu, *Banca populară Banul Mărăcine, din Craiova*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, p. 78.

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*.

G. Mil. Demetrescu, la Editura Ramuri din Craiova, având 354 de pagini. Ponderea cea mai mare a materialelor inserate în acest calendar a fost dedicată vieții financiar-bancare din Oltenia. În paginile sale găsim un material statistic valoros, constând în bilanțurile anuale ale societăților cooperatiste din regiunea menționată, date privind organizarea internă a băncilor populare și a cooperativelor de producție și consum (directori-executivi, contabili șefi, membrii ai Consiliilor de administrație, ai Comisiilor de cenzori și Contenciosului³⁴ etc.), tabele cu diverse date absolut necesare desfășurării activității funcționarilor din birourile băncilor, statistici referitoare la organizarea internă și activitatea băncilor (sediul băncii, anul înființării, capitalul social, fondul de rezervă, fondul de pensii, numărul funcționarilor și numele lor³⁵ etc.), studii de tehnică bancară, propagandă și educație cooperatistă³⁶, snoave și povești cooperative³⁷.

Deși nu a fost publicat într-un periodic cu specific cooperatist, iar autorul era avocat, ne-a atras atenția un articol dedicat cooperației, deoarece problemele semnalate au fost *de actualitate* în întreg spațiul rural oltenesc, din prima jumătate a secolului al XX-lea. Astfel, în numărul 2 al revistei *Democrația olteană*³⁸ întâlnim articolul intitulat sugestiv *Despre cooperațiune*, semnat de Vasile Arjoceanu. Materialul are la bază un studiu asupra cametei și al importanței creditului în agricultură. Autorul era de părere că: „era nevoie ca țăranul muncitor de pământ să aibă la îndemână capitalul necesar cumpărării de pământuri, de vite de muncă, semințe, mașini și instrumente agricole, capital cu o dobândă ușoară și pe termene cât mai lungi, care să-l ferească de camătă și spoliațiune”³⁹. Pentru că interesul pentru dezvoltarea economică a satului era limitat, inițiativa i-a aparținut tot săteanului, care s-a constituit în „cooperative de credit, pentru ca prin prisosul unora să fie

³⁴ D. Băluță, *Învățătorii și cooperația*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, pp. 101–102; *Cooperația orășenească în Craiova și Oltenia*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, pp. 115–118.

³⁵ Prof. Dem. Rădulescu, *Banca populară Banul Mărăcine din Craiova*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, pp. 74–78.

³⁶ I. G. Duca, *Viitorul cooperației*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, pp. 29–30; G. Mil. Demetrescu, *Ce este cooperația. Principii, istoric, legislația ei în țara noastră*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, pp. 31–56.

³⁷ Șt. St. Tuțescu, *Snoave și Povești Cooperative*, în „Calendarul Cooperației oltene pe anul 1921”, Craiova, 1921, p. 114.

³⁸ Primul număr al ziarului *Democrația olteană*, a văzut lumina tiparului la 15 martie 1919, la Craiova. Cu o apariție bilunară, publicația a fost o „Revistă socială, economică și politică”. Responsabilitatea redactării a aparținut unui comitet, din care au făcut parte Constantin Neamțu, directorul publicației, Dem. D. Stoenscu, prim redactor, al acesteia, dar și următorii avocați din Oltenia: Vasile Antonescu, Ștefan Boțoiu, Raliu Georman, A. Safirescu, Gh. Stănescu (Craiova), I. G. Mihail, Marius Vorvoreanu (Turnu Severin), Vasile Arjoceanu, Ion Micodin (Tg. Jiu), C. Mustață, Ion C. Popescu (Caracal), D. Steriopol (Corabia). Redacția și administrația și-au avut sediul în Craiova, str. Unirii, nr. 48, imprimarea realizându-se la Tipografia Samitca, într-un format de 31/23 cm. Abonamentul anual a fost de 25 de lei, iar al numărului de un leu, în *Publicațiile periodice...*, tomul III, p. 261.

³⁹ Vasile Arjoceanu, *Despre cooperațiune*, în „Democrația olteană”, Craiova, anul I, nr. 2, 15 aprilie 1919, pp. 33–34.

ajutați cei mai nevoieși și mai nefericiți”⁴⁰. În acest fel explica Vasile Arjoceanu, de ce în țara noastră „cooperatiunea s-a manifestat dela început sub forma creditului, și de multă vreme la noi, banca populară era sinonimă cu însăși instituțiunea cooperatiunei”⁴¹.

Din cronică economică și financiară a publicației, *Democrația olteană*, reținem date legate de Banca Comerțului din Craiova, bilanțul lunar al societății pe anii 1916–1918, precum și situația bilanțieră a societăților anonime, mici și mijlocii, din județul Dolj. Pe lângă aceste informații, între rubricile publicației găsim și teme dintre cele mai variate, de la starea materială a populației, statistici financiare, starea economică a țării și a Olteniei⁴², până la îndemnuri, povețe, sfaturi, cuvântări, recenzii, note, cronici⁴³ etc.

„Foarte ușor apar în provincie gazetele și tot așa de repede dispar, fiindcă fiecare dintre ele reprezintă câte o necesitate momentană, fie politică, fie un simplu capriciu al unei persoane, ori al unui grup”⁴⁴. Cu toate acestea, „înfruntând tradiționala indiferență a cititorului de provincie, apare, cu eforturi demne de toată cinstirea, pentru a apăra, ceea ce a mai rămas de salvat, din ruina intereselor clasei comercianților și industriașilor”⁴⁵, ziarul *Oltenia economică*. Ziar propriu, pur economic și absolut independent, publicația era editată, începând cu anul 1924, sub direcțiunea unui comitet, coordonat de Petre P. Andreescu, președintele Regionalei Oltene a Sfatului Negustorești. Periodicul a avut un format de 64/49 cm, prețul abonamentului anual a fost de 250 de lei, pentru particulari, și de 350 de lei, pentru instituții, și a fost editat de Sfatul negustoresc Craiova⁴⁶.

Organ de îndrumare economică, ziarul a inserat încă din primele numere diferite probleme economice și financiare, locale și naționale. Cel mai masiv și mai valoros compartiment al periodicului, din punct de vedere informativ, îl constituie partea statistică, cea care reflectă activitatea următoarelor instituții economice: Camera de Comerț și Industrie, Oficiul Registrului de Comerț și Sfatul Negustoresc, Secția Craiova. Fiecare dintre aceste instituții a acumulat în timp, date importante care au vizat întreaga viață economică a Olteniei, respectiv: acte notariale, mențiuni la firme individuale, orarul de vară al magazinelor craiovene, radieri de firme sociale, reclamă comercială și dări de seamă ale băncilor comerciale⁴⁷.

În numărul 1–4/1934 al ziarului se aduc amănunte despre falimentul Băncii Frații

⁴⁰ *Ibidem*.

⁴¹ *Ibidem*.

⁴² M. A. Georgescu, *Părerii asupra refacerii economice a țării*, în „Democrația olteană”, Craiova, anul I, nr. 3, 1 mai 1919, pp. 52–54.

⁴³ „Democrația olteană”, Craiova, anul I, nr. 6, 15 iunie 1919; *ibidem*, Craiova, anul I, nr. 10, 1919; *ibidem*, Craiova, anul I, nr. 11, 1919.

⁴⁴ Nicu Iovipale (Avocat), *Pentru „Oltenia economică festivă”*, în „Oltenia economică”, Craiova, anul XI, nr. 1–4, ianuarie 1934, p. 2.

⁴⁵ *Ibidem*.

⁴⁶ *Publicațiile periodice...*, tomul III, p. 677.

⁴⁷ „Oltenia economică”, Craiova, anul XII, nr. 9, martie 1935, pp. 4–10.

Așer Eschenasy (*Crahul financiar și pierderea familiei Eschenasy*⁴⁸). Afectată de criza economică a anilor 1929–1933, societatea a intrat în lichidare, iar asociații săi au fost acuzați de cămătărie sau de impunerea de procente „nelegiuite” la împrumuturi. Răsfoim numărul 9 al periodicului, pe anul 1935 și la secția *Mențiuni la firmă individuală* aflăm că Jean Eschenasy – cunoscut comerciant din Craiova – mută sediul comerțului din Craiova, str. Sf. Dumitru nr. 4, în Craiova, str. Unirei nr. 83.⁴⁹ De la secțiunea *Radieri de firme*, aflăm despre închiderea a două societăți comerciale în nume colectiv, cunoscute în localitate: Isac M. Eschenasy & Frații, Craiova, Take Ionescu nr. 9 și Benvenisty & Eschenasy, Lipsani nr. 28⁵⁰. La *Tabloul de firme individuale*, ne sunt semnalate numele comerciantului, localitatea, data începerii activității, precum și profilul de activitate al acestuia. Spre exemplu, în 20 februarie 1936, se indică următoarea informație: Jarchy Santo Lica, de naționalitate otomană pentru exercitarea comerțului de *manufactură și mărunțișuri*, Calafat, str. Cuza Vodă, începe activitatea la 25 octombrie 1935. Valoarea publicației sporește prin aceste date oficiale, care întregesc viziunea de ansamblu asupra structurii revistei și sunt specifice domeniului economic. Cu începere din anul al III-lea, Camera de Comerț și Industrie din Craiova a publicat în această gazetă *Buletinul său oficial*⁵¹. Ultimul număr al ziarului *Oltenia economică* a văzut lumina tiparului în anul 1947.

În același registru – probleme economice și financiare – putem înscrie și informațiile oferite de *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Turnu Severin*, care dincolo de greutatea economică ale vremii „a apărut cu regularitate matematică”⁵². Primul număr al periodicului a fost tipărit în martie 1926 și cuprindea „decât tabloul de polițe protestate, acte de notariat și tablouri de firmele înregistrate de Camera de Comerț”⁵³. Studiile se vor diversifica în anii următori, astfel încât cititorul descoperă în paginile periodicului dările de seamă ale Camerei de Comerț și Industrie, prețurile de piață ale produselor agricole, reclamă comercială, articole și statistici întocmite de Gh. Stănică și D. Giurescu, președintele, respectiv secretarul Camerei de Comerț și Industrie Turnu Severin⁵⁴. Publicația a apărut lunar, până în anul 1930, într-un format de 24/16 cm.

O notă aparte în peisajul presei economice din Oltenia interbelică a adus *organul cercului comercial și industrial din județul Romanați, Comerțul Romanațean*, care a văzut lumina tiparului la 25 decembrie 1920⁵⁵. Publicat la Caracal, sub

⁴⁸ *Ibidem*, Craiova, anul XI, nr. 1–4, ianuarie 1934, p. 27.

⁴⁹ *Mențiune la firmă individuală*, în „*Oltenia economică*”, Craiova, anul XII, nr. 9, martie 1935, p. 4.

⁵⁰ *Radieri firme*, în „*Oltenia economică*”, Craiova, anul XII, nr. 9, martie 1935, p. 4.

⁵¹ Ing. P. P. Andreescu, *Cum a luat naștere și cum a vecuit Oltenia economică*, în „*Oltenia economică*”, Craiova, anul XI, nr. 1–4, ianuarie 1934, p. 3.

⁵² C. Pajură, D. T. Giurescu, *op. cit.*, p. 122.

⁵³ *Ibidem*.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ *Publicații periodice...*, tomul III, p. 186; Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 392.

conducerea unui comitet, într-un format de 23/32 cm, cu un preț al abonamentului anual de 24 de lei, pentru particulari, și de 40 de lei, pentru bănci și societăți, s-a remarcat printr-un program limpede formulat⁵⁶. *Comerțul Romanațean* ni se înfățișează ca un ziar, care oferă „comerciantului o oră de recreațiune intelectuală, puindu-l la curent cu toată mișcarea vieții economice și comerciale din țară și din județul nostru (Romanați)”⁵⁷. Pentru a depăși greutățile organizatorice, redactorii au făcut un apel pentru o „conlucrare frățească a tuturor comercianților și comercialiștilor dornici de muncă”⁵⁸, care să sprijine apariția revistei „asigurându-i o reputație bine meritată și o independență absolută”⁵⁹. Coloanele acestui periodic au stat la dispoziția tuturor, cu condiția ca aceștia să trateze numai subiecte de interes „practic profesional și de a apăra comerțul în contra tuturor învinuirilor nedrepte ce se aduc”⁶⁰. *Comerțul Romanațean* a apărut constant, până la 18 decembrie 1921, și a avut drept motto: „Prin noi înșine”.

Materialul de față reprezintă o scurtă incursiune într-un domeniu mai puțin studiat, și anume, presa economică din Oltenia interbelică. Nu ne-am propus să epuizăm totalitatea publicațiilor sau a subiectelor dezbătute, în cadrul acestora, limitându-ne la a sintetiza câteva informații, considerate de noi importante. Subiectele cele mai dezbătute au fost, cum era de așteptat, cele aparținând domeniului economic, dintre care le amintim pe următoarele: cultivarea pământului, introducerea unor plante noi ca inul sau bumbacul, lucrările agricole ale sezonului, informații despre pomicultură, viticultură sau apicultură, precum și date despre avantajele oferite de economia modernă. Unul dintre subiectele des întâlnite este *cooperarea*, care a fost concepută ca o soluție pentru ridicarea economică, culturală și morală a categoriilor sociale cu o stare materială precară. Statisticile financiare, starea economică a țării și a Olteniei, înființarea, evoluția și lichidarea unor societăți comerciale, dări de seamă ale unor instituții centrale sau locale sunt teme des întâlnite în presa economică din Oltenia interbelică. Formatul publicațiilor periodice a fost în general unul mare. În ceea ce privește ritmicitatea publicării lor, majoritatea au avut o apariție bilunară, cu specificația „în 1 și 15 ale lunii” sau săptămânală. Au existat un număr mare de proiecte editoriale cu o apariție neregulată sau care au sfârșit adesea după doar câteva apariții. Dincolo de chestiunile de organizare, editare, distribuire în teritoriu, asigurarea unui număr suficient de abonați, merită remarcat faptul că majoritatea publicațiilor economice studiate s-au bucurat de colaborarea unor prestigioși economiști, ingineri, profesori, învățători, avocați, bancheri, care au avut la dispoziție spațiul util pentru publicarea propriilor cercetări dedicate domeniului economic al Olteniei.

⁵⁶ Marian Petcu (coord.), *op. cit.*, p. 392.

⁵⁷ *Prim cuvânt*, în „Comerțul Romanațean”, Caracal, nr. 1, 25 decembrie 1920, p. 1.

⁵⁸ *Ibidem*.

⁵⁹ *Ibidem*.

⁶⁰ *Ibidem*.

A FORAY OF ECONOMIC PRESS DURING INTER-WAR OLTENIA

(Abstract)

The paper depicts a brief inroad in a less examined field such as economic press from inter-war Oltenia. Published with the support of local intellectuals, or out from the initiative of cooperative associations, calendars, newspapers, almanacs and economic reviews in the above-mentioned region, they were risen to the scientific level required at that time, being approachable not only for economists, lecturers, teachers, or banking officers but also for readers from villages. Most cases of the published works had an economic encyclopedic feature, among their pages revealing articles inscribed to financial – banking area but also for agriculture, crafts, trade or modern industry.

Keywords: Oltenia, press, journalists, economy, society.